MAROSVÁSÁRHELYI KIR. ÜGYÉSZSÉG
ÉRK. 1907. JUNIUS HÓ 21.
szám/ kü. melléklet db kó. gn

Székelyudvarhely, 1907. XIII. évfolyam, 49. szám. Csütörtök, junius 20.

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi elöljárók egesz évre 8 K, tanitók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon — Egy példány 10 fillér. — Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
BETEGH PÁL
FELELŐS SZERKESZTŐ: DERÉKI ANTAL
FŐMUNKATÁRS: FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betüvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyilt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

SZÉKELYUDVARHELY

Székely küldöttség Budapesten.

A székely erdőbirtokosoknak több mint kétszáz tagból álló nagy küldöttsége jelent meg szombaton Udvarhelyvármegye zászlója alatt a földmivelésügyi miniszterium elfogadó termében, hogy Darányi Ignác minisztertől az erdőkezelés terén régen hangoztatott bajaik orvoslását kérjék. A küldöttséget *Brázay* Zoltán, *Kovácsy* Albert, *Nagy* György, *Simkó* József és *Sümegi* Vilmos országos képviselők vezették a miniszter elé. A küldöttségben résztvettek: *Orbán* Ottó báró földbirtokos, *Mezey* Mihály ditrói közbirtokossági elnök, *Betegh* Pál székelyudvarhelyi lapszerkesztő, *Vákár* Arthur gyergyószentmiklósi lapszerkesztő, *Bartha* Ferenc kászoni, *Bagoly* Mihály kézdiszentkereszti, *Nagy* Antal csikszentmártoni, *Császár* Károly miklósvári lelkészek és a küldöttségnek több mint 200 tagja.

A küldöttség szónoka Nagy György országgyülési képviselő, a székely erdőbirtokosoknak azt a kérését tolmácsolta, hogy a székely erdőket adják vissza a birtokosok szabad rendelkezésébe. Az 1898. XIX. t-c. alapján törvényesitett állami kezelés több tekintetben káros hatásu, mert az állami erdészeti személyzet olyan területeket jelöl ki véderdőknek, a melyeket bátran lehetne szabadon használni s olyan területeket nyilvánit erdőknek, melyeket az Isten is legelőnek teremtett. A székelyek saját erdejük használatából ki vannak tiltva. A Székelyföldön a kihágások nyolcvanhét százaléka erdei kihágás, ami főleg annak tulajdonitható, hogy a nép erkölcsi érzéke nem helyteleniti azt, ha a saját erdejében fát szed, vagy legeltet. Igen sok birtokos kerül erdei kihágás miatt börtönbe és igen sok fizeti el keresetének jó részét pénzbüntetésbe. A székely birtokosok Darányi előbbi működésében garanciát találnak arra, hogy méltányos és igazságos kéréseiket teljesiteni és panaszaikat orvosolni fogja. Ezért jöttek önként szeretettel és bizalommal ilyen nagy számban és nagy anyagi áldozattal szine elé.

A miniszter a küldöttséghez a következő beszédet intézte:

Tisztelt Uraim! Engedjék meg, hogy ezt az ügyet teljes higgadtsággal és nyugodtsággal tárgyaljam. Mert minél nagyobb és fontosabb érdekekről van szó, annál inkább szükséges, hogy szivünket melegen és fejünket hidegen tartsuk. Az erdőkkel — nemcsak a Székelyföldről beszélek, de az egész országról — az erdőkkel t. uraim két célt kell elérni. Az egyik az, hogy az erdők állagát késő utódok részére megtartsuk. Az erdő nem ennek a nemzedéknek a vagyona, az vagyona az egymást követő nemzedékeknek. Az unokák és dédunokák részére is kell, hogy használható és értékesithető legyen.

Ez az egyik szempont, a másik az, hogy a jelen nemzedék szintén kivegye belőle azt a hasznot, azt a jövedelmet, amely őt Isten és ember előtt megilleti. (Élénk helyeslés.)

Ez a két szempont vezet engem és azt hiszem, hogy e két szempontot annál inkább elérhetjük, mert az erdők jövedelmezősége emelkedő irányt mutat és hogy ha valahol az erdők jövedelmezősége nem emelkedik, ott valami helyi bajnak kell lenni, amely orvoslást, javitást igényel.

Én annyit közölhetek önökkel, hogy az arányositási és tagositási törvényjavaslat az igazságügyminiszteriumban, velem egyetértőleg elkészült és ma már benyujtottuk a képviselőházba. Ebben a javaslatban, a mint meg fogják látni, van olyan felhatalmazás és intézkedés, amelyet eddig nélkülöztünk. Van egy felhatalmazás, amely megengedi, hogy az arányositás után közösségben maradó erdőkből is bizonyos szükséges részt legelő céljaira kihasitani lehessen. (Zajos helyeslés.) Ez már egy nagy lépés előre. A másik fontos körülmény a legeltetés kérdésében, amit megemliteni kivánok, hogy én hajlandó vagyok bármely község kérésére rövid uton azonnal a helyszinén megvizsgáltatni a panaszokat és nemcsak erdész által, — mert arra azt mondhatnák, hogy egyoldalu ember, csak az erdőt nézi, amit nem is lehet rosz néven venni tőle — hanem egyszersmind egy gyakorlati gazda által is, aki az állattenyésztés érdekét is szemügyre veszi. Ezek jelentése alapján határozok a fölött, hogy micsoda területet kell legelőnek átengedni. (Zajos éljenzés.)

Azt tudom, hogy az összes üzemterveket a hivatalaink még nem voltak képesek elkésziteni. De vannak ennek olyan okai is, amelyek rajtuk kivül állanak. Például az arányositás függőben léte. Azonban elismerem, hogy az üzemtervek elkészitése gyorsabb tempót igényel. Éppen ezért intézkedni is fogunk, hogy a jövő költségvetésben e végből a mi személyzetünk szaporittassék.

Én az erdészeti közegekről különben csak elismeréssel emlékezhetek meg. Mert — neveket nem akarok emliteni — előttem van egy példa, hogy erdészeti közegeinknek lehet köszönni, hogy azért a területért, a melyet már egy törvényhatóság tizedrész árért akart eladni, tizszeres árt kaptak. Ez legutóbb történt. 300,000 helyett közel 3 milliót igérnek. Az ilyen embereknek nemcsak a szakértelme, hanem a jelleme, megbizhatósága és lelkiismeretessége is tiszteletet érdemel.

Miután t. képviselőtársaim is, önök is az erdők ügyére nagy sulyt helyeznek és miután látom, hogy itt kell, hogy a csizma valahol szoritsa a lábukat — mert akit nem szorit a csizma, az nem jajdul fel — de viszont én tőlem és a törvényhozástól is csak olyan dolgot lehet követelni, amely minden irányban alapos, indokolt és igazságos: ennélfogva felkérem t. barátomat Mezőssy Béla államtitkárt (Zajos éljenzés.), aki iránt mindnyájan hason bizalommal viseltetnek, legyen szives lemenni a Székelyföldre (Zajos helyeslés.) személyesen meggyőződni, hogyan állanak a dolgok. (Zajos helyeslés.) Mert megvallom, anélkül egészen tisztán látni nem tudok; és legyenek meggyőződve, hogy ha t. barátom visszatér, legjobb lelkiismeretem szerint fogok eljárni.

Ha valaki van, akkor mi ketten vagyunk, én és Mezőssy államtitkár ur, akik melegen érzünk a székelység iránt. Olyan időben, amidőn a székelyekről senki sem beszélt, létesitettem a székelyföldi akciót. Különbözők lehetnek a nézetek. Egyik jobban helyesli, a másik kevésbbé. Én csak annyit tudok, hogy ahány vármegyéje van Erdélynek, mind azt kéri, hogy terjeszszem ki mielőbb ő reájuk is az akciót. Tehát még sem lehet az olyan rosz, a mit minden vármegye kiván magának. Ezzel is kimutattam és kimutatjuk mindnyájan a székely nép és a Székelyföld iránt táplált meleg érdeklődésünket. E tekintetben teljesen egy véleményben és nézetben vagyok t. barátommal Mezőssy államtitkárral. (Zajos éljenzés.) Nagyon tudjuk a multból és jelenből, hogy a Székelyföld és a népe Magyarország egyik védő vára, amelyet meg kell becsülni és amelynek érdemeit elfelejteni sohasem szabad. (Hosszantartó éljenzés.)

A birtokosok közül Orbán Ottó báró szólalt fel és megköszönte a miniszter intenziv érdeklődését a székelyföldi dolgok iránt. Kijelentette, hogy a birtokosok bizalommal és megnyugvással fogadják a miniszternek azt az intézkedését, a mely szerint Mezőssy Béla államtitkárt küldi ki kéréseik és panaszaik helyszini megvizsgálására.

A küldöttség Darányit és Mezőssyt éltetve hagyta el a miniszterium elfogadó termét és onnan a képviselőházba ment Kossuth Ferenchez. Kossuth Ferenc a kupolateremben fogadta a küldöttséget. Dr Nagy György a következő beszéddel üdvözölte a minisztert:

Az összes székelyföldi közbirtokosságok jelentek meg azért, hogy meghajtsák a szeretet és hódolat zászlaját a függetlenségi eszme nagyérdemü fővezére előtt. Mi, székelyek mindannyian a függetlenségi eszmének vagyunk, ha szegény is, de önzetlen és bátor katonái és mindannyian egy szivvel-lélekkel Kossuth Ferencet valljuk vezérünknek! (Lelkes éljenzés.)

Ezután Orbán Ottó báró üdvözölte lelkes beszédben Kossuth Ferencet, aki válaszában legnagyobb örömének adott kifejezést a felett, hogy maga körül láthatja a székelyeket, akik iránt gyermekkora óta mindig a legnagyobb rokonszenvvel viseltetett és akik abban az időben, midőn Erdély volt a magyar független államiság utolsó védbástyája, a bástyaormokon vitéz katonák voltak. Szivén viseli a székelyek anyagi érdekeit is és reméli, hogy tevékenysége, ha nem is a közel jövőben, de mindenesetre megtermi áldásos gyümölcseit.

Ezután szép jelenet következett. A képviselők a küldöttség számos tagját bemutatták a miniszternek, ki kezet szoritott velök s beszélgetésbe bocsátkozott. Megható volt, mikor egy öreg székely elsárgult papirlapot huzott elő a zsebéből, Kossuth Lajos egy régi levelét, melyet a székelyekhez intézett.

A küldöttség a kihallgatások után, szombaton délután a József főherceg szállóban értekezletet tartott, a melyen báró Orbán Ottó, Betegh Pál lapszerkesztő, Dr Nagy György és Sümegi Vilmos országgyülési képviselők nagy részletességgel felvilágositották a küldöttség tagjait azon nyilatkozatok jelentőségéről, a melyeket délelőtt Kossuth Ferenc kereskedelemügyi és Darányi földmivelésügyi miniszterek adtak a küldöttségnek; a küldöttség tagjai nagy lelkesedéssel és éljenzéssel fogadták a felvilágositó nyilatkozatokat.

Ezzel hiven beszámoltunk a székely erdőbirtokosságok impozáns küldöttségének fogadtatásáról; talán nem leszünk szerénytelenek, ha végül azt is hangsulyozzuk, hogy ez az országhirü szép eredmény, melyről az összes fővárosi lapok a legnagyobb lelkesedéssel emlékeznek meg, Báró Orbán Ottó és Betegh Pál lapunk főszerkesztőjének elvitázhatlan érdeme, mert ők fáradságot nem kimélve, mindvégig hüségesen kitartottak a zászló mellett, melyet a székely erdők felszabaditásáért legelsőben ők bontottak és juttattak győzelemre. A hazafias kötelesség teljesitésének megnyugtató tudatában találhatják legszebb jutalmukat.

Az uj tagositási törvény.

A képviselőház szombati ülésében Dr Günther Antal igazságügyminiszter nagyfontosságu törvényjavaslavaslatot terjesztett be, melyet az egész Ház zajos tetszéssel fogadott. A különböző kormányoknak régóta tett igéretét váltja be ez a törvényjavaslat, amely az erdélyi részek birtokrendezési, arányositási és tagosi-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tási törvényeit módositva és kiegészitve a törvény leple alatt üzött hallatlan visszaéléseknek vet véget.

A törvényjavaslat megokolása a most fennálló tarthatatlan helyzet jellemzésére a következőket hozza fel:

Nagy jogsérelmet szenvedtek nem egyszer az arányositás folytán a kis parasztbirtokosok az által, hogy a részesedési jogosultság és az aránykulcs sem törvény által, sem a bi rói gyakorlatban pontosan és félre érthetetlenül megállapitva nem volt. A közös használatra rendelt ingatlanokból olyanok is tetemes meny nyiségü részesedéshez jutottak, akiket meg nem illetett, mint pl. a kül birtokosok, akik a közös ingatlanok hasznaiban soha sem részesültek. Részt kaptak a tulajdonból a köz vagyon felosztásánál azok rovására, akik mint községi lakosok kizárólag használták azokat. Avagy beszámitották az aránykulcsba a puszta legelőt, havast, erdőségeket és ezek után nagy kiterjedésü területeket adtak ki a kisbirtokosok megröviditésével. Van község, amely milliókra menő károsodást szenvedett ily eljárás következtében.

Két részre oszlik fel a falu társadalma, illetve közbirtokossága.

Az egyik részen áll pár merész, értelmesebb vezető ember, aki részt vett mindig a tiltakozó népgyülésen, aláirta az arányositást ellenző feliratokat, azonban sürgette az eljárást és összeharácsolt egyéni illetményét féltve, minél gyorsabb kiszakitást akart.

A másik részen áll a közbirtokosság, a falu társadalmának nagy többsége: a tömeg, a kisbirtokos parasztság. Ebből áll a többség. Ezeket fenyegeti a veszedelem, mert a közbirtokossági vagyon felosztásával a közös használat elvesztése kiváltképpen ezeket sujtja.

A közigazgatási és erdészeti hatóságok tehetetlenül állanak szemben a földbirtok-spekulációkkal, a mely rövid idő alatt teljesen átalakithatja Erdély keleti magyarságának társadalmi és gazdasági helyzetét Jelentéseikben reá mutatnak a tényekre, a bekövetkezendő eredményekre és mindannyian a törvényhozástól kérik az orvoslást.

A közösségre kötelezett részesek számára kijelölt terület csonkitása, illetve a törvény célzata ellenére az apró illetmények egyesitése és azoknak a közösségből való kivonása következtében éppen azok a nagy többséget képező kis existentiák szenvedtek gazdasági hátrányt, akik sem értelmiséggel, sem kellő tőkével nem birtak ahhoz, hogy nagybirtokossá tehessék magukat. Minél kisebbé vált a közösben maradottak területe, annál kevésbbé volt lehetséges a közös birtokoknak a helyes gazdasági célt szolgálni. Van község, amelyben a lakosok száma 4224, ahol a 12 972 holdat kitevő közös ingatlanból 5—10 egyén kilencezer holdat egyéni tulajdonná változtatott át és csak a fennmaradó 3972 hold közhatár maradt az állandó közösségre kötelelezett birtokosság használatában.

A tulajdonközösségek megbontása tehát nem hozott létre előnyös változást a földbirtok megoszlásában. A paraszt birtokosok állandó jellegü közösségeit átváltoztatta egy-két ember magántulajdonát képező nagy birtokává. Latifundiumokat teremtett ott, ahol azok nem voltak. Paraszt existentiák nyomán épitett fel nagy vagyonokat. E változások hatásai ma még nem mutatkoznak a maguk intenzivitásában azért, mert a fatermelés munkabérek fejében ideig óráig pótolja az elvesztett használatot; de az elvesztett tulajdont nem lesz ké pes pótolni.

A javaslat uj intézkedéseit magyarázzák a megokolás következő tételei:

Mindenekelőtt a megenedhetőséget kell uj alapokra helyezni, hogy a roszhiszemü tagositási kérelmek, a könnyelmü és indokolatlan tagositások elkerülhetők legyenek.

Ma valósággal megzsarolják a birtokosokat a tagositási kérelmekkel. Értéktelen parcellák tulajdonosai, árverésen potom áron ingatlanhoz jutott pénzintézetek, a tagositási kérelemmel való fenyegetéssel adnak tul ingatlanaikon. Nem csoda, ha a parasztbirtokos osztály nagyobb ellenszenvvel viseltetik az eljárás ellen, mint valaha.

A földmivelésügyi miniszternek a tagositás célszerüsége és hasznossága szempontjából közlendő határozata a javaslat szerint előfeltétele a tagositási kérelem tárgyalásának. Ez a határozat, mely szakértő bizottság véleménye alapján keletkezik, meg fogja nyugtatni azokat, akik a tagositást ellenzik, akik azonban az eddigi törvény rendelkezései szerint akaratuk ellenére kényszerittetnek be a tagositásba.

A gazdasági érdekek és a tagositás célszerü keresztülvitele nagy biztositékot nyer abban, hogy a biróság a szakértők elnökét mindig a földmivelésügyi miniszter által kijelölt, kellő szakértelemmel biró, pártatlan és nem érdekelt egyének sorából fogja kinevezni. A szakértők fölösleges nagy száma le lesz szállitva, ami jelentékeny költségmegtakaritást fog eredményezni. A birtokrendező mérnöki kar nivójának emeléséről is fog gondoskodás történni. A kolozsvári mérnökvizsgáló bizottság hatáskörén történik célszerü változtatás, amelyet azonban rendelettel fog az igazságügyminiszter szabályozni. Az okleveles és magasabb képzettséggel biró müszaki erők bevonása érdekében a birtokrendező mérnöki vizsga terhes előfeltételei célszerüen változni fognak.

A javaslat egyik legfontosabb intézkedése az, amely elrendeli, hogy az összes tagositási költségeket a kir. kincstár előlegezze.

Ennek az intézkedésnek az eljárás egész menetére való kiható jelentőségét bővebben fejtegetni fölösleges. Ez által uj erőre kap az erdélyrészi tagositások ügymenete.

Mint az erdélyrészi birtokrendezés menetére és megnyugtató végrehajtására nézve nagyfontosságu tényt felhozom még az igazságügyi kormányzat részéről folyamatba tett telekkönyvi általános helyesbitési eljárást, amely a törvényhozás hozzájárulásával rendkivüli eszközökkel indittatott meg az erdélyi részekben.

A meginditott helyesbitő eljárás beleilleszkedik a birtokrendezési törvények javasolt módositásainak rendszerébe és a birtokososztály jog- és hitelviszonyainak konszolidálásához nagyban fog hozzájárulni a mellett, hogy magát a tagositási eljárást lényegesen olcsóbbá, megbizhatóbbá és gyorsabb lefolyásuvá teszi.

A székelység Budapesten.

Folyó évi január havában már elmult két esztendeje, hogy a „Székely Udvarhely“ egyéb fontos székely ügyek mellett, állást foglalt a székelyföldi erdők állami kezelésének megszüntetése ügyében is. Majd később báró Orbán Ottó közbirtokossági elnök nevével kifejtette a sérelmeket is egész részletességgel 1905. év végén megjelent számaiban. De ezzel sem elégedett meg, hanem sok ezer példányban külön lenyomatot készitett a cikksorozatból és azt az összes székelyföldi közbirtokosságok, valamint egyes vezetésre hivatott birtokosok cimére is megküldötte s azóta lépésről-lépésre az ügyet a megérleléshez segitette.

A kibontott székely lobogó alá mindazok, akik a kérdésről közvetlen vagy közvetett uton tudomást szereztek nyomban csatlakoztak és igy elmondhatjuk, hogy két év alatt az egész Székelyföld közbirtokosságai a mozgalom mellé állottak s abban teljes lelkesedéssel részt venni igyekeztek.

Igy jött létre a folyó hó 14-én báró Orbán Ottó, közb. elnök és Betegh Pál főszerkesztőnk vezetésével Budapest felé sereglett székely küldöttség, mely Csik-, Háromszék-, Marostorda- és Udvarhelyvármegyék közbirtokosságait képviselte s melynek névsorát lapunk 47-ik számában előzetesen közöltük.

A küldöttségi tagok egy része még csütörtökön felutazott, másik fele pedig, a nagyobb rész pénteken csatlakozott a vezetőkhöz.

A küldöttség száma állomásról-állomásra nőtt s alig tudták befogadni a rendelkezés alatt levő vas uti kocsik. A segesvári derék állomásfőnök távirati intézkedésére, Tövisen uj kocsit csatoltak s Virágos-völgynel a megterhelt vasszörnyeteg már alig birta elcipelni a nagyszámu utasokat. Azt hittük segitségére kell menjünk, amire athléta termetü székelyeink készülődtek is.

A nagyobb lélekzetü állomásokon csoportokba verődtek és nagy lelkesedéssel tárgyalták az utazás célját s annak eshetőségeit. Hagyományos szeretettel folyt az ismerkedés, valamint a rokonok, barátok üdvözlése egész napon át. Ebben a forrón letüző nap heve sem akadályozta székely atyafiainkat.

Estére jutván az idő, csendesebb lett a külső mozgalom, de annál élénkebb a kocsik belsejében folyó jóindulatu tárgyalás. Akárhány közülök egész éjjel a szemét sem hunyta le.

Virradatkor ismét gyakran megélénkültek az állomások perronjai s mindenütt általános érdeklődés tárgyai voltak a székelyek.

Pontban reggel 7 óra 20 perckor érkezett meg vonatunk a keleti pályaudvarba, hol az előbb felutazott székely testvérekkel Dr Nagy György, Sümegi Vilmos, Simkó József székely képviselők Borszéky Soma ny. miniszteri oszt. tanácsos, Balássy Dénes tanár, Fülei-Szántó Lajos és a Hargita társaság több tagja, valamint más székely véreink fogadtak.

A hosszu vonatból kiszálló utasoktól ellepett pályaudvarból kimenve, külön csoport képződött a Biró Ferenc máréfalvi községi biró által tartott székely zászló mellett, hol testvéries örvendezés után Dr Nagy György képviselő rövid beszédet intézett a székelyekhez, kik lelkes éljenzéssel jelezték, hogy gyujtó szavait megértették és budapesti vezérüket követni fogják.

Ezután zárt sorokban, elől a székely zászlóval s az itt csatlakozott Dr Kovácsy Albert és Brázay Zoltán képviselőkkel együtt a József főherceg szállóba vonult a menet. Elhelyezkedés után Simkó József képviselő szólott a csoporthoz, mely a szálló nagytermét szorongásig megtöltötte.

Nyolc óra elmultával rögtönzött értekezlet volt, amelyet báró Orbán Ottó nyitott meg s amelynek az volt célja, hogy a küldöttek az országgyüléshez már beterjesztett és a földmivelési kormánynak sürgős orvoslásra kiadott kérvényhez, nem kivánnak-e valamely utólag felmerült módositást ajánlani, amit aztán a küldöttség szónoka a miniszter előtt kifejezésre juttasson.

Incze Balázs árkosi körjegyző hozott fel néhány figyelemre méltó kivánságot, melyek az erdőtörvény módositásánál nem mellőzhetők. Ilyen a községi törvény 127. §-ának módositása az erdőbirtokosságokra kirovandó pótadók tekintetében; az erdei kihágásoknak 40 koronáig a községi elöljáróságok hatáskörébe való utalása; az erdőőrzési költségek, valamint a kötelező ültetés eltörlése. A legeltetés türhetetlen rendszere mindaddig fennmarad, mig az erdőkezelőktől kérnek és azok adnak ferde véleményt.

Orbán báró kijelenti, hogy a beterjesztett kérvény részletesen felöleli a közbirtokosságok kivánságait s kéri, azokra tegyék meg az észrevételeket.

Majd Sümegi Vilmos orsz. képviselő szólalt fel. Azt kivánná — ugymond — hogy amikor innen eltávoznak, senki se menjen keserü aggodalmakkal haza. De viszont azzal a hittel sem, hogy minden kivánsága teljesül. Meggyőződéssel mondhatja, hogy a nemzeti kormány teljes lelkesedéssel kiván segiteni a bajokon, de másfelől kötelessége is javitani a székelység helyzetét. Azonban máról holnapra ezt nem lehet kivánni sem. A Székelyföldön majdnem minden községben mások a viszonyok és érdekek. Kétféle törvényt alkotni nem lehet. Sulyt helyez arra, hogy ezt a küldöttek és küldőik igy értsék. Egységes legyen a törvény, de az ottani hatóságoknak legyen lelkük és ugy alkalmazzák, hogy mindenütt megfeleljen. Olyan embereket tegyen a kormány a hatóságok élére, akik érzik, tudják a nép baját és mindent elkövetnek sorsa javitására. Olyan képviselőket válasszon a székelység, akik tettel is bebizonyitják, hogy nemcsak a választáskor igérnek, hanem azután is dolgoznak érdekében.

Orbán báró köszönetet mond Dr Nagy György képviselőnek, hogy a székelység ezen égető kérdését felkarolta s kéri továbbra is annak hathatós támogatását. Igazat ad Sümeginek s elismeri az eddig követett képviselőválasztási rendszer hibáját, de meggyőződése, hogy a székelység ezután tudni fogja, kiket ajándékozzon meg bizalmával és kiknek adjon képviselői mandátumot.

Balázs András kászonimperi székely nagy elkeseredéssel szól az erdőtörvényről s kijelenti, hogy ha azt egészen el nem törlik, akkor a meglevő csekély erdők fájából készitsenek akasztófákat és huzzák fel arra a székelységet, mert az amugyis elpusztul annak égbekiáltó végrehajtása miatt.

Betegh Pál főszerkesztő a felizgatott kedélyek lecsillapitása végett elmondja a mozgalom keletkezését s a székelyföldi közbirtokosságok vezetőinek elismerését nyilvánitja az eddigi támogatásért, melyet — ha jövőre is bizalmukat helyezik a zászlóbontók önzetlen munkásságába — feltétlenül eredmény kell kövessen. A székelységnek határvédői missziója szempontjából is össze kell tartson, éreznie kell nemzeti hivatását, melyet a keleti határon ezer éven keresztül becsületesen teljesitett. Kéri hogy a kibontott székely zászló mellett rendithetetlenül tartsanak ki és a székelység ügyét segitsék diadalhoz, mert székely testvéri egyetértéssel, összetartással minden bajon lehet segiteni.

Simkó József képviselő a vezetőknek köszönetet mondott s azon reményének ad kifejezést, hogy további helyes irányuk mellett való megmaradásuknak bizonyára meg lesz a kivánt eredménye és a székelység hálája lesz önzetlen munkásságuknak méltó elismerése.

Az értekezlet berekesztése után a József főherceg szállóból a székely képviselők- és vezetőkkel élén a kibontott s végig Biró Ferenc máréfalvi közs. főbiró által vitt gyönyörü kék és arany szinü, Udvarhelyvármegye cimerével ékesitett selyem lobogó alatt, a Rákóczi uton, Erzsébet-Teréz-köruton, Podmaniczky- és és Báthory-utcán át a földmivelésügyi miniszterium palotájába vonult a küldöttség, melynek tisztelgéséről lapunk más helyén van tudósitás.

A tisztelgések után az országház főlépcsőjénél a székely küldöttségről Tolnai Világlapja fényképfelvételt készittetett, amelyből előleges megrendelésre, lapunk kiadóhivatala utján, 1 K 20 fillér és a postaköltség beküldése mellett, bárki kaphat képet.

Délután 2 órakor a József főherceg szállóban együttes ebéd volt. Este pedig a Hargita-társaság az „Epreskert“ helyiségében gyült össze, ahol megjelentek: Dr Ajtay József, Balássy Dénes, Betegh Pál, Császár Károly, Fülei-Szántó Lajos, Gyenge József, Istók szobrász, Kisfaludy

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

László, Lázár Károly, Márton Ferenc, Péter István, Uzoni Albert, Zoltán Kálmán és mások.

Innen az egész székely társaság a Vampetics féle kerthelyiségbe ment, hol a küldöttségi tagok legnagyobb része Dr Sebess Dénes miniszteri tanácsos, Dr Ferenczy Géza, Dr Nagy György, Simkó József orsz. képviselők társaságában együtt volt és élénken foglalkozott a nap eseményeivel.

A küldöttségi tagok nagyrésze a másnap megkapott kedvezményes vasuti jegy felhasználásával vissza tért bérces hazajába a Székelyföldre és tovább füzi reménységét a Dr Mezőssy Béla és Dr Sebess Dénes közelebbi leutazása körül, akik hivatva lesznek közvetlen forrásból, magától a közbirtokosságoktól szerzett információk alapján, tiszta képet adni a székelyföldi erdők s azok kezelési rendszerének jövőbeli kialakulására.

Bármiként is fejlődjék azonban a székely közbirtokosságok ezen égetően sürgős kérdése, mi jövőre sem állunk félre annak előmozditásától s ha a szükség ugy kivánja, jövőre is harcba megyünk azért, mert minden oldalról ismerjük ez ügy igazságos, méltányos voltát és nem lehetünk ellenségei saját székely testvéreinknek, kik a jelenlegi rendszer mellett végkép elpusztulnának.

Városi rendes közgyülés.

Székelyudvarhely képviselőtestülete hétfőn és kedden délután Gotthárd János polgármester elnöklésével tartotta meg ez évi rendes közgyülését, melyre 52 tárgy volt kitüzve.

Napirend előtt Hlatky Miklós a sétatéri bizottság mellőzését és az ott alkalmatlan helyre felépitett tennispálya ügyét tette szóvá, mire a polgármester igyekezett mentséget keresni s eközben azt mondotta, hogy ő a bizottság javaslatát, ha ilyen lesz, mindig szivesen fogadja. A tennispálya helye bérbe volt adva és eddig a Malom-utca felől oda ösvény nem volt. Felszólaló a választ tudomásul nem veszi, ugyszintén Dr Solymossy Lajos sem, mert a város fejlődése megkivánja, hogy a sétateret teljes épségében föntartsuk. Dr Mezey Ödön szintén ugy tudja, hogy ott rendes közlekedési ut volt.

Majd az egyes közkutak kezeléséről történtek megjegyzések, amelyekről Bodó Ferenc városi mérnök nyilatkozott.

Dr Solymossy rendes épitési vagy szépitési bizottság alakitását sürgeti megfelelő szabályrendelet alkotásával. A mérnök nem tartja lehetetlennek, sőt fölöslegesnek sem, hogy egy öt tagu bizottság kiküldessék.

Ezután a polgármester tette meg mult évi jelentését, melyet „Elnöki megnyitó“ cimen vettek fel a tárgysorozatba.

Dr Válentsik Ferenc a polgármesteri jelentéssel kapcsolatosan igen szépen fejtegette a városi tisztviselők hivatását. Elismeri a kellő ügybuzgalmat, melyet az elébük kerülő akták elintézésénél kifejtenek, de a város ügyeinek továbbvitelénél semmi kezdeményezést nem látunk. Minden város és falu, melynek értelmes, lelkesedéssel biró vezetői vannak, előre halad. Kikutatja a megélhetési forrásokat, hogy az adózó polgárság terheit elviselhesse. Életképessé teszi az ipart, előmozditja a nyomába lépő kereskedelmet, csupán mi állunk összetett kezekkel és felülről várjuk, hogy helyettünk mások dolgozzanak. A villamvilágitáson kivül, városunk életében semmi kezdeményező lépés nem igen történt s az is még a régmult időből maradt reánk. Sepsiszentgyörgy és Gyergyószentmiklós is előbb áll e téren. Eddig hiába beszéltünk, elnézéssel kellett lenni. Most azonban fiatal, tetterős tanácsosok állanak a város élén, akiktől méltán elvárhatjuk, hogy ne csak aktagyártó gépek legyenek, hanem szakkörükben vegyék fel a vezető szerepet. — A tespedés a halállal egyenlő. El kell indulni az előrehaladás utján és megállani nem szabad, mig eredményeket el nem értünk. Ebben a képviselőtestület támogatására mindenkor számithatnak

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Sándor Mózes a tanügyi rész hiányosságát, Hlatky Miklós a városi szabályrendeletek megszerkesztése körül tapasztalt késlekedést, Dr Válentsik a kövezetvám szabályrendeletnek 2 havi záros határidő alatt leendő beterjesztését, Tamás Albert a város közegészségügyéről elmulasztott jelentést tette szóvá. Mire a polgármester a szabályrendeleteket az őszi közgyülésre igérte és sajnálattal jelenti, hogy tényleg a tifusz-járvány az ivóviz rosszasága miatt fellépett. Azonban a közkórház igazgató-főorvosával az ivóviz ügyében tárgyalásokat folytat és azok valószinüleg sikerre vezetnek.

A város tisztviselői részére a két hónapos nyári szünet alatt a hivatalos órákat a délelőtti időre engedélyezik és igy délután hivatalos óra nem lesz.

A villamos-telep épitéséhez szükséges 300.000 korona kölcsön felvétele ügyében Gotthárd polgármester, Dr Pál Ernő tisztiügyész és Dr Válentsik képviselőkből álló bizottságot küldöttek ki, hogy a bankokkal tárgyaljanak és a pénz felvételét előkészitsék. Egyuttal a telep épitésének ellenőrzésére a polgármester elnöklete alatt: Bálint György, Bodó Ferenc mérnök, Gyertyánffy Gábor, Haberstumpf Károly, Lakatos Tivadar, Dr Pál Ernő tisztiügyész, Dr Solymossy Lajos, Szebeni Antal, Szeles Dénes és Dr Válentsik Ferenc választattak meg.

A sétatér mellett levő terület parcellázása és a Szent Ferenc-rendiek temploma előtt kinyitandó uj ut érdekében Dr Domokos Andor alispán által kidolgozott tervezet került tárgyalásra. Ezzel kapcsolatosan Gyertyánffy Gábor a város szabályozási tervezetének sürgős elkészitését szorgalmazza, mert addig alapos munkálatot végezni nem lehet. Dr Válentsik a tervezet érdemleges tárgyalását inditványozza. Szabó József szabónak a „Székely-Udvarhely“ben megjelent cikkére hivatkozik, amelynek igaza van és még sincs igaza. mert tény az, hogy a hivatalnok sereg a város pótadójához egy fillérrel sem járul, de másfelől nekünk is több alkalmat kell adjunk arra, hogy a város terheinek hordozásába okos politikával őket is bevonjuk. De valamit nekünk is nyujtanunk kell a tisztviselőknek, kik ezzel szemben önkéntes adózással járuljanak a város előhaladásához. Előkészitő bizottság kiküldését javasolja, záros határidővel. Hlatky elfogadja Válentsik inditványát, de hozzájárul a Gyertyánffyéhoz is, mert ez a nemzedék alig éri meg, hogy azt a tervezetet megvalósithassuk Gróf Mikes János szintén a Válentsik inditványához csatlakozik. P. Zakor József a Küküllő szabályozását elfogadja, de a városrendezési tervet nem, mert az sok pénzbe kerül és fedezet nincs. Bodó Ferenc mérnök a Gyertyánffy javaslatát pártolja, mert lejtméretezés nélkül dolgozni nem lehet. Az egyes fixpontok megállapitását addig is ő eszközölni fogja. Végül Dr Válentsik inditványát, melyet utólagosan szö vegez meg, általános szótöbbséggel elfogadták és az előkészitő bizottság tagjaiul a polgármester elnökletével: Bálint György, Betegh Pál, Bodó Ferenc, Ferenczy István, Gyertyánffy Gábor, Hlatky Miklós, Dr Mezey Ödön, Dr Pál Ernő, Dr Sebesi János, Dr Válentsik Ferenc képviselők küldettek ki.

Az állami főreáliskola és a róm. kath. főgimnázium ifjusága részére kijelölendő játszótér ügyében a polgármester elnöklése alatt: Soó Gáspár, Dr Solymossy Lajos, Vánki Kálmán, Haberstumpf Károly, Dr Pál Ernő, Gálffy Endre, Daróczy Miklós, Papp Zakor József és Kovács Dénes képviselők kiküldettek.

Miskolcz városban tartják a rendezett tanácsu városok közgyülésüket Ezen, városunkat a polgármester és tiszti ügyész fogják képviselni. A III. o. kereseti adó kivetési bizottságába Bálint György és Papp Zakor József kiküldettek A vágóhidi teendőket helyettes minőségben Solymossy István volt városi állatorvos tölti be. Az alsófoku kereskedelmi és ipariskola tanitószemélyzetét ujra választották. A bérkocsik számát 25-ről 50-re emelték és a társaskocsikról szóló szabályrendeletet Dr Pál Ernő tisztiügyész módositásával elfogadták és a szombatfalvavárosrészi felsőrét vizmentesitéséhez a Határpatak kiszélesitése utján hozzájárultak. Jóváhagyták a sétatéri pavillonnak első évre 60, II. 80 és III. 100 K évi bérért történt bérbeadását. A régi baromvásártéri ház lebontását engedélyezték, ugyszintén a sétatéri és barompiaci illemhelyek felépitését is. Hollacsek Ármin városi illetőségét nem ismerték el. — S tudomásul vették a törvényhatóság által jóváhagyott tisztviselői és rendőrségi nyugdij szabályrendeletet. Korond község péntek napon baromvásár nélkül tartandó kirakóvásár iránti kérelme ellen kifogást nem emelnek. Az ipariskola 1907—908. évi költségvetését azon megjegyzéssel, hogy a 2000 K-ás hiányt a keresk. minisztertől kérelmezik, elfogadták. Likmann Károly 25 évig hüségesen szolgált rendőrnek — kegyelemből — két évi fizetését végkielégitésül megszavazták. Ugyszintén Blájer Balázs és Kertész Albert közs. isk. tanitóknak is az V—VI. oszt. tanitásáért 200—200 K-át szavaztak meg tiszteletdijképen.

Nagyobb vitára adott alkalmat a városi tisztviselők fizetésrendezési tervezete, melyet végül is Betegh Pál inditványára, tekintettel a jelenlevő képviselőtestületi tagok csekély számára, napirendről levettek. Ugyancsak a mérnöki eszközök beszerzése is halasztást szenved, mivel költségvetés nélkül terjesztették elő és látatlanba a közgyülés megszavazni nem volt hajlandó. A Szabó Ferenc-féle birtokvásárlás ügyét 30 nap mulva veszik tárgyalásra Pál Márton fazekasnak gépház felépitése céljából □ m. 10 K ért 50 öl területet adnak a régi korcsolyapálya telkéből. Ugyszintén Ugron Ákos birtokosnak is terményei elszállithatása céljaból ideiglenes utat engedélyeznek a Klein-cég által bérelt területből a bérlő beleegyezésének kieszközlése feltételével. A nagyszegben kijelölt hid és más hidak épitéséhez szükséges 400 drb tölgyfa levágását a képvselőtestület engedélyezi oly feltétellel, hogy azt kellő takarékossággal kezelje a tanács. A helybeli katonaság fertőtlenitő készülékének elhelyezésére 150 K költséget engedélyeztek. Dárdai féle törvénytárt, miután uj kiadás előtt áll, ezidő szerint a rendőrkapitányság részére nem vásárolnak. A m. kir. erdőhivatal kérését, mely az erdei csemetekert bekeritéséhez szükséges tölgyfa cölöpökre vonatkozik, előkészités végett a tanácsnak visszaadták. Orbai Samu rendőr, ki 15 évet szolgált, de önként eltávozott, végkielégitésre irányuló kérésével eluttasittatott Papp Zakor József képviselőtestületi tagnak a bikavásárlás alkalmából napidiját 10—10 koronába állapitották meg.

Közben az egyes alapok mult évi zárszámadásait elfogadva és több bérleti szerződést jóváhagyási záradékkal ellátva, végül az egyes tisztviselőknek fizetési előleget és minden tisztviselőnek 2—6 heti szabadságot engedélyeztek s a közgyülés kedden este 6 óra után véget ért — az ügyek iránt érdeklődő két, mondva is két képviselőtestületi tag jelenlétében; a többi időközben valószinüleg a nagy meleg miatt eloszladozott.

A jegyzőkönyv hitelesitése folyó hó 26 án d. u. 3 órakor tartandó rendkivüli közgyülésben lesz. Ohajtandó volna, hogy arra minél több képviselő ur megjelenjen...

KÜLÖNFÉLÉK.

Uj félév.

Julius elsején kezdődik lapunkra az uj félévi előfizetés. Hazafias tisztelettel fordulunk ugy megyénk, mint városunk közönségéhez, kegyeskedjenek lapunkat — mely ezután is első sorban közönségünk érdekeit igyekszik a legnagyobb tárgyilagossággal szolgálni — kitüntető bizalmukkal és támogatásukkal megtisztelni.

Előfizetési ár: félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.

Fürdőre utazóknak a lapot bárhova utánuk küldjük. Előfizetéseket kérünk a kiadóhivatalnál (Kossuth-utca 31.) bejelenteni vagy eszközölni.

— **Hihetetlen hirek.**

Mondják: hogy a város még a jövő millenium előtt gondoskodni fog, hogy a Szentimre utcai lakosságnak jó vize legyen; sőt azt is rebesegetik, hogy ugyanott az ürszékek kitakaritását elrendelték és ennek ellenőrzésével a rendőrséget bizták meg;

mondják: hogy ha a városban a villamvilágitás be lesz rendezve, a megyeháza disztermét és összes helyiségeit takarékosságból, fagygyu-gyertyákkal fogják világitani;

mondják: hogy városunk összes korcsmárosai folyamodtak, hogy korcsmájukat szombaton estvétől hétfőn reggelig zárva tarthassák;

mondják: hogy derék vicinális vasutunk e héten ünnepli 25 napi pontos beérkezésének jubileumát;

mondják: hogy a Bethlen-utcában végződő aszfalt utcát, a vasuthoz vezető tulsó utcai oldallal legközelebb tisztességes járdával összekötik;

mondják: hogy a szejkei vizes korsókban a héten nem találtak egy szivarvéget sem;

mondják: hogy városunk pályázatot hirdetett egy uj találmányu, kitünő, utcai söprő és öntöző készülékre;

mondják: hogy a piaci kenyereket maholnap csak nagyitó üveggel lehet meglátni;

mondják: hogy a városi közgyülésre oly nagyszámban vonultak fel a képviselő urak és a fontos ügyek iránt oly meleg érdeklődést tanusitottak, hogy a közgyülés végén rét szál képviselőnél több is maradt a küzdtéken.

E hirek valódiságáért nem vállal felelősséget — *a szerkesztőség.*

— **Temetés.** Az ifjusága virágában elhunyt Enyedi Károly V. osztálybeli reáliskolai tanulót vasárnap délután ½ 3 órakor temették, a megyei közkórház halottas házából. Nemcsak a bánattól lesujtott szülők, a tanári kar és az összes tanuló ifjuság, de óriási közönség is kisérte örök pihenő helyére a korán elhunyt, reményteljes ifjut, kit Séra Kálmán osztálytanár a tanári kar nevében és Farkas Miklós osztálytársai nevében bucsuztatott igen megható, szép beszédben. Az iskolai énekkar gyászdalokat énekelt, mi alatt sirba eresztették, a gyászoló szülők megtört reményét.

— **Rendőr hol vagy?** Hétfőn délután, ugy négy óra tájban, a Kossuth-utca 31-ik számu háza, tehát közvetlen szerkesztőségünk előtt, vagyis a város legforgalmasabb utcájának járdáján egy szerencsétlen fiatal cigány leány vergődött szivgörcsökben, idegrendito módon. A cigány karaván tagjai öregek és fia-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Közgyűjtemény Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

talok, sőt félmeztelen purdék is, részint szánalommal, részint könnyezve, egyesek pedig segélyt nyujtva állották körül a boldogtalant, a kit majdnem félórai kinlódás után sikerült csak eszméletre tériteni és a járdáról eltávolitani. A szomoru jelenetnek sok kiváncsi tanuja akadt, de komoly segélyt nyujtani, senkinek se jutott eszébe; a legcsodálatosabb pedig, hogy a kinos félóra leforgása alatt, a város legnépesebb utcáján, a népcsődület dacára, egy szál rendőr sé mutatta magát a láthatáron. Valószinüleg délutáni pihenőjüket tartották... Kell is nekik, ne irigyeljük tőlük...

— **Az ev. ref. kollegium** záró ünnepélye vasárnap, f. 16-án d. u. 3 órakor tartatott, nagyszámu közönség jelenlétében. Bevezetésül az ifjusági énekkar Lányi «Magyar népdalegyvelegét» énekelte, utána Gönczi Lajos igazgató jelentést tett az 1906—7. tanévről. A tanári karban változás az év folyamán annyiban történt, hogy a Sepsiszentgyörgyre távozott Demeter Béla és Dőme Bálint h. tanárok helyét Dr Viski Károly és Haáz K. Ferenc h. tanárok, a nagyenyedi tanitóképző igazgatójává választott Fejes Áron helyett Gegyi Jenő foglalta el. Az iskola ez évben kezdte meg a szabadkézi rajz szakszerü tanitását. A növendékek száma négygyel haladta meg a tavalyi létszámot; a szük lakás miatt többet nem vehetett fel az intézet és számos jelentkezőt kénytelen volt elutasitani. 30 növendék Szabó András és Kovács Dániel tanárok vezetésével részt vett az egri tornaversenyen, hol Boér Árpád V. o. t. a futásból első, Kassay F. László VII. o. t. a magasugrásból 2-ik dijat nyert. Emlékünnepélyt október 17-én tartott a Rákóczi fejedelem emlékére az iskola, azonkivül junius 8 án a kötelező koronázási ünnepélyt. Az egészségi állapotról jelenti az igazgató, hogy bennlakó növendék járványos betegségbe nem volt s igy a tanitást megszakitani nem is kellett. Egy I. oszt. növendék meghalt agyhártyagyuladásban, egy II. osztályos vörhenyben. A jelentés után következett a pályadijak és jutalmak kiosztása. A tanári kartól kitüzött 56 koronás pályadijra: Magyar nemzeti jellemvonások Arany epikus hőseiben két munka érkezett. Alapos, jó munka mind kettő. A pályadijat megosztották köztük: 36 koronát kapott Hegyi András VIII. o. t., 20 koronát Gönczi Lajos VIII. o. t. A német versenyvizsgálat 50 koronás jutalmát Pánczél Pál VIII. o. t. a francia nyelvből a 10 K jutalmat Nagy Károly VIII. o. t. nyerte. A szabadkézirajzból Zilmann Béla VI. Kató Sándor IV. o. t. és Kassay László I. o. t. Önképzőköri pályadijat és jutalmakat nyertek: Hegyi András VIII o. t. (5 féle pénzdij, 4. könyvjutalom.) Gönczi Lajos VIII. o. t. (1 pénz, 2 könyvj.) Bartha Károly VIII. o. t. (1 pénz, 1 könyvj.) Jakabfi József VIII. o. t. (2 könyvj) Kassay F. Béla VIII. o. t. (1 pénz, 1 könyvj.) Pánczél Pál VIII. o. t. (pénz) Stamila Viktor VIII. o. t. (pénz), Kassay F. László VII. o. t. (1 pénz, 1 könyvj.) Benedek Aladár VII. o. t. (könyvj) Nemes Imre VII. o. t. (pénzj.) Gyarmathy Dezső VII. o. t. (könyvj.) Kiss István VII. o. t. (könyvj.) Sz. Kiss Ferenc VII. o. t. (pénzj) László Endre VII. osztályu tanuló könyvjutalmat nyertek; tornából Rácz Vilmos VII. o. t. mint legjobb szertornász 1 drb arany a Gyertyánffy alapból és könyvjutalom Rácz Zoltán, Kassay F. László, Gyarmathy Dezső, Horváth József VII. o. tanulók. Schmidt Károly, Gönczi László VI. o. tanulók. Sándor Ferenc VII. o. t. Boér Árpád V. o. t. Adorján Gyula, Száva Géza III. o. tanulók. Botos Andor, Solymossy János II. tanulók Solymossy Gyula I. o. t. Gyorsirásért könyvjutalmat nyertek: Sztamila Viktor VIII. o. t. 200 szótagos vitairásért, Molnár Károly V. o. t. mérsékelt vitairási versenyért, Nagy Károly VIII. o. t., Mirtse Sándor VII. o. t. és Kovács Ferenc IV. o. t. Azután a zene és énekpályázatok következtek. A 7 hegedüpályázó közül az első dijat Varga Ferenc (4 arany), Keresztes Károly (3 arany), Schmidt Károly (2 arany), Marosi Antal (8 korona) VI. o. tanulók. Molnár Károly V. o. t. (8 K), Kovács Ferenc V. o. t (5 K), Kovács Jenő VI. o. t. 5 K. Mély hegedüvel Kovács Jenő VI. o. t. gordonkával Keresztes Károly VI. o. t. nyertek dijat; a nagybőgő kezelésért Szarka Béla VIII. o. t. kapott 1 aranyat. Az 50 koronás szépirási dijat az idén is Farkas József VII. o. t. nyerte meg. A 11 énekre jelentkezők közül az első dijat tiszta szoprán hangjáért Györffy Ferenc IV. o. t. vitte el, a másodikat a hatalmas baritonu Palló Imre V. o. t. harmadikat Nemes Imre VII. o. t. a negyediket Petke Gyula IV. o. t. A Székely Egyesület 40—40 koronás ajándékát Kozma Samu és Keresztély János VIII. tanulók kapták.

— **Megforditva**. A Marosvásárhelyt megjelenő «Székely Ellenzék» e hó 14-iki számában ezeket irja: Ma kellett volna, hogy másodizben tárgyalja az esküdtszék Becsek Aladár székelyudvarhelyi szerkesztőnek, Betegh Pál szintén ottani szerkesztő ellen inditott, már ismert sajtóperét. Becsek azonban feljelentését vissza vonta s igy az esküdtszék ezen ügyben a további eljárást beszüntette». — Ezer bocsánatot kérünk, kitünően informált marosvásárhelyi laptársunktól, de mi ezt épen megforditva tudjuk; mert Betegh Pál vonta vissza, a másik helybeli lap ellen inditott sajtóperét és ebben talán mégis van némi eltérő különbség?

— **Ebzárlat**. Miután városunkban az utóbbi időben ismételten fordultak elő ebmarások, a város tanácsa e hó 16 tól kezdődőleg 40 napra ujból elrendelte az ebzárlatot, mely szerint a kutyákat az utcára csak járszalagon és szájkosárral szabad vezetni, a házi ebeket pedig otthon láncon kell tartani.

— **Erdélyrészi vásárok**. Pénteken junius 21-én Topánfalva; 23-án Magyar Gorbó; 24-én Alsórákos, Alvinc, Csikkarcfalva, Görcsön, Kiselyk, Makfalva, Marosilye, Pánczélcseh, Segesvár, Somkerék, Torda; 25 én Csákigorbó, Dobra, Hadad, Magyarnagyzsombór, Mezőbodon; 26-án Gerend, Oláhlápos, Sepsiszentgyörgy; 27-én Maroskece, Szerdahely, Szinye (Dés megye) Teke; 28-án Hosszufalu, Oláhfalu (Kápolnás) Szilágysomlyó, Zabola.

— **Értesités**. Orbán, Nagy és Tamás helybeli cipészcég tisztelettel értesiti nagyrabecsült vevőközönségét, hogy a náluk alkalmazásban levő összes munkások folyó hó 17 ike óta sztrájkba léptek és nem dolgoznak; erre való tekintettel kérik az emiatt előfordulható késedelmes kiszolgalatért a közönség szives elnézését és türelmét mindaddig, mig a meginditott egyezkedési tárgyalások befejeztetnek, ami előreláthatólag békés uton a munkások érdekeinek kellő méltánylásával, néhány nap alatt el lesz elintézve.

— **Az udvarhelyi zálog kölcsönintézetben** a meghatározott időben ki nem váltott zálogtárgyak e hó 26 án kerülnek nyilvános árverés alá.

— **Halálozások**. Veress Ferenc ev. ref. énekvezér és állami tanitó életének 44-ik, tanitóságának 25-ik és boldog házasságának 24-ik évében e hó 15-én reggel 6 órakor, Bögözön jobb létre szenderült. Temetése hétfőn délután 2 órakor ment végbe, nagyszámu rokonsága és az egész község őszinte részvéte és gyásza mellett. A megboldogult hiven teljesitett kötelessége és általános szép lelkitulajdonságai miatt közszeretetnek és nagy népszerüségnek örvendett nemcsak községében, de mindenhol a hol benne az embert és tanitót egyaránt becsülni tanulták. Áldás és béke lengjen hantjai felett.

A kegyetlen halál ismét egy reményteljes ifjut szóllitott el az élők sorából és ezzel mélységes gyászba boritotta a szegény, aggodó szülőket, kik már hetek óta fájdalmas szivvel látták szeretett fiuknak lassu haldoklását. Szabó Antal róm. kath. énekvezér 15 éves IV. osztálybeli gimnáziumi tanuló Antika nevü egyetlen fia szerdán reggel 4 órakor hosszas betegsége után jobblétre szenderült. Földi porait e hó 21-én délelőtt 9 órakor helyezik örök nyugalomra. Őszinte részvéttel viseltetünk a derék család nagy fájdalma iránt, melyet tetőz meg az is, hogy a megboldogult édes anyja szintén már 8 hosszu hét óta betegen fekszik. Adjon nekik a Mindenható lelki erőt a csapás elviselésére, a megboldogultnak pedig békés nyugalmat.

— **Az iparosok „Önképző-köre“** vasárnap, e hó 16-án tartotta a Budapest-szálloda szinháztermében az idei nyári táncmulatságát elég szép számu közönség részvétele mellett, bár valószinü, hogy sokkal többen jelentek volna meg a kedélyes mulatságon, ha azt a rendezőség valamely kellemesebb nyári mulató helyen rendezte volna, mert igy a hőség a teremben csaknem kiállhatatlan volt; ez azonban a fiatalokat legkevésbbé sem feszélyezte, mert kitartó jó kedvvel a kora hajnali órákig folytatták a táncot. Értesülésünk szerint, a mulatság mintegy 40 korona tiszta jövedelmet hozott.

— **A «Székely Dalegylet»** ujra alakuló rendkivüli közgyülését a tagok élénk részvétele melett f. hó 16 án tartotta meg mikor az ideiglenes igazgató-választmány az egyletnek tovább fenállását és müködő képességét a közgyülésnek bejelentette mely után a tisztujitást a következőképen ejtették meg: Védnökök: Gróf Mikes János, Dr Damokos Andor. Elnök: Dr Ráczkövi Samu. Alelnökök: Szabó András, Burger Arthur. Karnagy: Dobó Zoltán. Titkár: ifj Szemerjay Károly. Jegyzők: Biró János, Kolumbán Lukács. Pénztárnok: Benedek Géza. Ellenőr: Nagy János. Gazda: Kassai József. Könyvtárnok: Potor Gergely. Választmányi tagok: Gyertyánffi Gábor, Becsek Aladár, Barcsai Károly, Betegh Pál, Gábor Márton, Jakabos György, Koronkai Ferenc, Vadasdi Sándor, Szabó Lajos, Flór János, Hermann Ottó, Bodrogi István, Barabás József, Toth Márton, Karda Károly, Vizhányó Károly, Simó Márton, Ládai Karoly.

— **Képviselőválasztás**. A kőhalmi kerületben mely Pildner Ferenc el halálozásával megüresedett, Eitel Adolf Viktort választották meg országgyülési képviselőnek, alkotmánypárti száz programmal.

— **A függetlenségi párt** kivándorlási bizottsága, pénteken ülést tart, hogy az égető kérdést, mely elodázhatatlanná vált, minden részletében megvitathassa. A hétfőre hirdetett pártértekezletet, kivételesen ma csütörtökön délután tartották meg és erre az elnökség a párt minden tagját megjelenésre szólitotta fel.

— **Időjárás**. Európában az idő melegebbre fordult és mindenfelé voltak esők, melyek helyenként zivatarral is jártak. Hazánkban az idő meleg; zivataros esők és helyenként jelentékeny záporesők is fordultak elő. Általában meleg és tulnyomóan száraz idő várható.

— **Az „Erdővidéki Bányaegyesület“** részvénytársaság szerszámgyárat épit Ágostonfalván hétszázezer korona befektetéssel és 200 munkással. Az életrevaló vállalat bizonynyal nagyot fog lenditeni az Erdővidék ipari és munkásviszonyain.

— **Kedvezményes vasuti jegyek**. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a kereskedelmi miniszter a M. Á. V. összes állomásait utasitotta, hogy a pécsi kiállitásra utazó közönség részére 14 napi érvényességgel biró menettérti jegyeket szolgáltassanak ki. E jegyekkel az alacsonyabb osztályért fizetett dijak ellenében magasabb osztályban lehet utazni.

— **Gábor Áron szobra**. Sepsiszentgyörgy város tanácsa körlevelet intézett az ország összes törvényhatóságaihoz, a melyben a Sepsiszentgyörgyön felállitandó Gábor Áron szobor költségeihez való hozzájárulását kéri az egyes törvényhatóságoktól.

— **A mókás székely**. Szombaton a folyosói élet érdekessége a székelyek voltak. Kiváltképp Háromszékből jöttek sokan és erősen érdeklődtek minden iránt. Egy derék háromszéki székely megkérdezte az egyik kalauzoló képviselőt:

— Milyen a miniszteri szék?

— Majd fölmegyünk a karzatra és onnan megmutatom!

És fölmentek. A képviselő aztán a miniszteri székek közt megmutatta a Kossuthét:

— Látja kied, az a Kossuth miniszteri széke!

A székely megcsóválta a fejét:

— Csak olyan egyszerü. Azt hivém, hogy valami szép trónuson ül.

De mókás ember is volt a székely huncutul hozzátette:

— Ha Kossuth Háromszékre jönne, akkor...

— Akkor?

— Három széken ülne...

— **Császár**. Székelyföldről nagy számu küldöttség utazott fel Budapestre, hogy Darányi és Kossuth miniszterektől az erdőtörvény reformját kérjék. A szürke szőrharisnyás székelyek jól festettek az aranyos csillogásu, márványfalu folyosón, ahol végigvonultak. A kupolacsarnokban folyt le a Kossuth előtti tisztelgés, amely után Sümegi Vilmos és Nagy György székely képviselők bemutatták Kossuthnak a küldöttség vezetőit. Sümegi többek között bemutatta Császár Károly miklósvári plébánost, egy mosolygó képü, tömzsi papot.

— Császár! — mondotta Sümegi a papra mutatva Kossuthnak.

A császár szóra Kossuth felütötte a fejét, mire Sümegi diadalmasan jegyezte meg.

— Császár, de — negyvennyolcas!...

— **Egy darabont bünhődése**. Marosvásárhelyen méltán bünhődött egy, azon sok közül, a kik a darabontkorszak alatt, anyagi előnyökért a nemzeti küzdelem ellen fordultak. A város fegyelmi választmánya e hó 15-én ifj. Ugron Gábor elnöklete alatt tartott ülésében, egyhangulag hivatalvesztésre itélte Bartha Ferenc pénztári ellenőrt, a ki a volt királybiztostól, kétszeres fizetés mellett szolgabirói állást fogadott el.

— **A Székelykeresztúron** megjelent «Székely Keresztur» cimü társadalmi hetilap, mint a vasárnapi számban hirdeti, e hó végén jelenik meg utoljára.

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

Bethlen-utca 13. szám alatt a félemeleten kiadó két butorozatlan szoba.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt 1907.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.